

Spis treści

Noty o autorach	9
Przedmowa	11

CZĘŚĆ I

Niepełnosprawni pomiędzy psychologią a ortopedagogiką Włodzisław Zeidler	19
---	-----------

Rozdział 1.

Czy na pewno integracja? Postawy wobec osób niepełnosprawnych: stare problemy, nowe wątpliwości.	
Odkrywanie i akceptacja ludzkiej godności	21
1.1. Wprowadzenie	21
1.2. W poszukiwaniu nowego paradygmatu	24
1.3. Smutna tradycja wykluczania	36
1.4. Nowe zagrożenia i obszary niepokoju	44
1.5. Sytuacja społeczna osób niepełnosprawnych	46
1.6. Różne oblicza refleksji etycznej	54
1.7. Złudzenia humanizmu, zadania psychologii, powinności pedagogiki	60

Rozdział 2.

Psychopatologia i ortopedagogika w służbie niepełnosprawnych.	
Różnorodność i tożsamość	69
2.1. Zapomniane problemy	69
2.2. Zanim psychopatologia stała się nauką	71
2.3. Warunki i okoliczności powstania nowoczesnej psychopatologii	90
2.4. Powstanie psychopatologii dziecka: przykład Wiednia	101
2.5. Specyfika i oryginalność psychopatologicznej koncepcji T. Hellera	107
2.6. Psychopatologia staje się podstawą ortopedagogiki	112

Rozdział 3.

Wzorzec czy model? Pojęcie normy i jego status w okresie transformacji .	118
3.1. Wprowadzenie	118
3.2. Prawdziwe życie w cieniu abstrakcyjnych norm	120
3.3. Pojęcie normy i jego zastosowania w psychologii	128
3.4. „Norma” wspomaga psychologię na drodze do stania się nauką . .	130
3.5. Przełom w sposobie pojmowania normy w psychologii	147
3.6. Prewencja psychologiczna i ortopedagogika	150
3.7. Pojęcie normy w polskiej psychologii klinicznej	158
3.8. Spoglądając w przyszłość...	162

Rozdział 4.

Poznać i zrozumieć, aby działać.

Diagnoza dla osób z niepełnosprawnością:

nowe modele, nowe zadania, nowe zagrożenia	166
4.1. Wprowadzenie	166
4.2. Rozwój i zróżnicowanie modeli diagnozy psychologicznej	170
4.3. Ukryte formy apartheidu?	187
4.4. Modele postępowania diagnostycznego	197
4.5. Kontrola i optymalizacja postępowania diagnostycznego	200
4.6. DIN 33430: 2002-06	203
4.7. Walory i osobliwość modeli diagnozy w polskiej psychologii klinicznej	206
4.8. Podsumowanie	210

Rozdział 5.

O niektórych osobliwościach czynności psychologa klinicznego	212
5.1. Wprowadzenie	213
5.2. Osobliwość psychologicznych czynności diagnostyczno-korekcyjnych	215
5.3. Obiektywacja w praktyce psychologicznej	218
5.4. Specyfika relacji aksjologicznej	223
5.5. Ku relacji osobowej	225

CZĘŚĆ II

Humanizm i niepełnosprawność – promowanie jakości życia

Stanisław Kowalik	231
------------------------------------	------------

Rozdział 6.

Humanizacja pomocy udzielanej osobom z niepełnosprawnością	233
6.1. Wprowadzenie	233
6.2. Zapotrzebowanie na humanizm w rehabilitacji	233
6.3. Humanizm w percepcji i działaniu społecznym	235

6.4. Humanizm w praktyce rehabilitacyjnej	239
6.5. Zakończenie	244
Rozdział 7.	
Diagnoza poczucia jakości życia u osób w starszym wieku	245
7.1. Wprowadzenie	245
7.2. O potrzebie diagnozowania jakości życia u osób w starszym wieku	247
7.3. O trudnościach związanych z pomiarem jakości życia osób w starszym wieku	252
7.4. Zakończenie	257
Rozdział 8.	
Psychologiczna diagnoza środowiska społecznego – zapomniany wymiar poznawania ludzi	259
8.1. Wprowadzenie	259
8.2. W poszukiwaniu nowej formuły dla diagnozy psychologicznej	260
8.3. Psychospołeczny model diagnozy psychologicznej	264
8.4. O niektórych technicznych problemach związanych z diagnozą środowiska społecznego	268
8.5. Zakończenie	270
CZĘŚĆ III	
Odkrywanie niepełnosprawności: korzenie ortopedagogiki	
Dorota Szarkowicz	273
Rozdział 9.	
Od Johanna Heinricha Pestalozziego do Heinricha Hanselmann i Paula Moora – europejski nurt ortopedagogiki	275
9.1. Johann Heinrich Pestalozzi wobec współczesnych mu problemów „upośledzenia”	276
9.2. Biografia Heinricha Hanselmann	282
9.3. Ortopedagogika zbudowana na psychologicznych podstawach . . .	289
9.4. Życie i dzieło Paula Moora	295
9.5. Ortopedagogika jako droga od „zewnętrzznego oparcia” do „wewnętrznej samodzielności”	297
9.6. Antropologiczne i psychologiczne korzenie ortopedagogiki – krytyczna analiza koncepcji Paula Moora	308
Rozdział 10.	
Cenne, choć nieudane próby ukonstytuowania ortopedagogiki w Polsce . . .	312
10.1. <i>Pedagogika lecznicza</i> – dzieje książki, pojęcia i problemu	312
<i>Od Heilpädagogik do pedagogiki specjalnej</i>	313
<i>Heilpädagogik czy ortopedagogika?</i>	319

10.2. Dzieło M. Grzegorzewskiej jako pomost pomiędzy pedagogiką specjalną i ortopedagogiką	324
10.3. Wątki ortopedagogiczne w twórczości Natalii Han-Ilgiewicz	334
10.4. Niepełnosprawność i ortopedagogika – współczesny zarys problemów i zadań: od instytucji ku jednostce	340
Postowie	349
Bibliografia	357
Indeks osobowy	387
Indeks rzeczowy	393